

Gorzów Wlkp. 27 czerwca 2024 r.

Nasz znak: PS-III.862.12.2024.BMal
Sprawę prowadzi: Beata Malarek
Telefon: 95 7851464
e-mail: beata.malarek@lubuskie.uw.gov.pl

Pani
Monika Wiktorowicz
Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy
w Świebodzinie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2024r., poz. 475 z późn. zm.) zespół kontrolny właściwego do spraw pracy wydziału urzędu wojewódzkiego w składzie:

1. Beata Malarek – Starszy Inspektor Wojewódzki w Oddziale Rynku Pracy Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. (przewodniczący zespołu) posiadający upoważnienie Wojewody Lubuskiego do przeprowadzenia kontroli nr 102 -1/2024 z dnia 19.04.2024r.
2. Andżelika Humienna – Starszy Inspektor Wojewódzki w Oddziale Rynku Pracy Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. posiadający upoważnienie Wojewody Lubuskiego do przeprowadzenia kontroli nr 102 - 2/2024 z dnia 19.04.2024r.

przeprowadził w okresie od 14.05.2024r. do 24.05.2024r. kontrolę problemową w Powiatowym Urzędzie Pracy w Świebodzinie w zakresie prawidłowości przyznawania dodatków aktywizacyjnych. Kontrola obejmowała okres od dnia 01.01.2023r. do dnia 31.12.2023r. i została zrealizowana zgodnie z zatwierdzonym przez Wojewodę Lubuskiego Rocznym Planem Kontroli na rok 2024.

Kontrola została przeprowadzona w oparciu o następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2023r., poz. 735 z późn. zm.), (Dz.U. z 2024r., poz. 475 z późn. zm.).
2. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 sierpnia 2009r. w sprawie szczegółowego trybu przyznawania zasiłku dla bezrobotnych, stypendium i dodatku aktywizacyjnego (Dz.U. z 2014r. poz. 1189).
3. Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023r., poz. 775 z późn. zm.), (Dz. U. z 2024r., poz. 572).

Opis ustalonego stanu faktycznego w obszarze organizacyjnym.

Powiatowy Urząd Pracy w Świebodzinie jest jednostką organizacyjną powiatu, wchodzącą w skład powiatowej administracji zespolonej powiatu. Adres jednostki to ul. Studencka 8, 66-200 Świebodzin. Powiatowy Urząd Pracy w Świebodzinie działa na terenie 6 gmin wchodzących w skład powiatu świebodzińskiego, tj.: Gmina

Świebodzin, Gmina Zbąszynek, Gmina Lubrza, Gmina Łagów, Gmina Skąpe oraz Gmina Szczaniec.

Kierownictwo nad kontrolowaną jednostką sprawuje:

1. Pani Monika Wiktorowicz – Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Świebodzinie zatrudniona na stanowisku Dyrektora od dnia 05.08.2020 r.

2. Pani Natalia Chrustowska – Zastępca Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Świebodzinie powołana na w/w stanowisko z dniem 1 marca 2014 r.

Powiatowy Urząd Pracy w Świebodzinie działa na podstawie Statutu Powiatowego Urzędu Pracy w Świebodzinie nadanego uchwałą Nr XXXVI/278/06 z dnia 29 sierpnia 2006r. przez Radę Powiatu Świebodzińskiego oraz na podstawie Regulaminu Organizacyjnego Powiatowego Urzędu Pracy w Świebodzinie stanowiącego załącznik Nr 1 do Uchwały Nr 398/2021 Zarządu Powiatu Świebodzińskiego z dnia 26 października 2021r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Powiatowego Urzędu Pracy w Świebodzinie.

Z informacji dostępnych na stronie internetowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Zielonej Górze wynika, że liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Świebodzinie na koniec grudnia 2023r. wynosiła 653 w tym z prawem do zasiłku 160 osób. Ponadto z informacji przekazanych przez PUP w Świebodzinie wynika, że w 2023r. wpłynęło 140 wniosków o przyznanie dodatku aktywizacyjnego, wydane zostały 184 decyzje przyznające prawo do dodatku aktywizacyjnego. W 1 przypadku urząd prowadził postępowanie w zakresie żądania zwrotu nienależnie pobranego dodatku aktywizacyjnego. Ustalono, iż na dzień kontroli, tj. 14.05.2024r. stan zatrudnienia w Powiatowym Urzędzie Pracy w Świebodzinie wynosił 25 osób. Liczba pracowników realizujących zadania z zakresu objętego kontrolą wynosiła 5 osób.

Jednocześnie stwierdza się, że Powiatowy Urząd Pracy w Świebodzinie nie podlegał w okresach wcześniejszych kontroli Wojewody Lubuskiego z zakresu prawidłowości przyznawania dodatku aktywizacyjnego.

Ocena skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta.

Przeprowadzona w Powiatowym Urzędzie Pracy w Świebodzinie kontrola dotyczyła prawidłowości przyznawania dodatków aktywizacyjnych w okresie od dnia 01.01.2023r. do dnia 31.12.2023r. We wskazanym okresie jednostka kontrolowana wydała 140 decyzji administracyjnych w zakresie utraty statusu osoby bezrobotnej oraz prawa do zasiłku z powodu podjęcia zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej. 140 osób złożyło wnioski o przyznanie dodatku aktywizacyjnego, z czego wszystkim został przyznany dodatek. 1 osoba została wezwana do zwrotu nienależnie pobranego dodatku aktywizacyjnego. Starosta Świebodziński na wydatkowanie środków na dodatki aktywizacyjne przeznaczył kwotę w wysokości 174 815,50 zł. Zespół kontrolny z 140 wniosków o przyznawanie dodatków aktywizacyjnych poddał analizie 35 spraw. Zgodnie z przestany rejestr szczegółowej kontroli podlegał co 4 wnioski zaczynając od numeru 1 oraz 1 zwrot nienależnie pobranego dodatku aktywizacyjnego.

Ocena realizacji zadań w przedmiocie prawidłowości przyznawania dodatków aktywizacyjnych.

W trakcie kontroli zbadano przestrzeganie trybu i zasad przyznawania dodatku aktywizacyjnego określonych w art. 48 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, zgodnie z którym bezrobotnemu posiadającemu prawo do zasiłku przysługuje dodatek aktywizacyjny, jeżeli:

- 1) w wyniku skierowania przez powiatowy urząd pracy podjął zatrudnienie w niepełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zawodzie lub służbie i otrzymuje wynagrodzenie niższe od minimalnego wynagrodzenia za pracę;
- 2) z własnej inicjatywy podjął zatrudnienie lub inną pracę zarobkową.

W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, dodatek aktywizacyjny przysługuje w wysokości stanowiącej różnicę między minimalnym wynagrodzeniem za pracę a otrzymywanym wynagrodzeniem, nie większej jednak niż 50% zasiłku, o którym mowa w art. 72 ust. 1, przez okres, w jakim przysługiwałby bezrobotnemu zasiłek. Natomiast w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, dodatek aktywizacyjny przysługuje w wysokości do 50% zasiłku, o którym mowa w art. 72 ust. 1, przez połowę okresu, w jakim przysługiwałby bezrobotnemu zasiłek.

W przedłożonych aktach kontrolnych nie wystąpiły przypadki ubiegania się o przyznanie dodatku aktywizacyjnego osób, które w wyniku skierowania przez powiatowy urząd pracy podjęły zatrudnienie w niepełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zawodzie lub służbie i otrzymują wynagrodzenie niższe od minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Zgodnie z § 4 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 sierpnia 2009r. w sprawie szczegółowego trybu przyznawania zasiłku dla bezrobotnych, stypendium i dodatku aktywizacyjnego starosta przyznaje dodatek aktywizacyjny po udokumentowaniu podjęcia zatrudnienia lub wykonywania innej pracy zarobkowej oraz wysokości osiąganego wynagrodzenia, od dnia złożenia wniosku do:

- 1) ostatniego dnia przysługiwania zasiłku dla bezrobotnych, przypadającego w okresie zatrudnienia, w przypadku, o którym mowa w art. 48 ust. 1 pkt 1 ustawy;
- 2) ostatniego dnia połowy okresu przysługiwania zasiłku dla bezrobotnych, przypadającego w okresie zatrudnienia lub wykonywania innej pracy zarobkowej, w przypadku, o którym mowa w art. 48 ust. 1 pkt 2 ustawy.

W trakcie czynności kontrolnych sprawdzono poprawność decyzji przyznających dodatek aktywizacyjny. Ustalono, iż skontrolowane decyzje zostały podpisane przez upoważnione do tego osoby. Wszystkie decyzje wydane zostały zgodnie z przepisami Kodeksu postępowania administracyjnego, zawartymi w art. 107. We wszystkich badanych przypadkach decyzje wskazują okres przysługiwania prawa do dodatku aktywizacyjnego, który uzależniony jest od okresu przyznanego prawa do zasiłku o ile nie zajdą okoliczności powodujące utratę tego prawa. Ponadto wszystkie decyzje zawierają pouczenie, że w przypadku przerwania zatrudnienia w okresie przyznania prawa do dodatku aktywizacyjnego bezrobotny zobowiązany jest do niezwłocznego powiadomienia o tym fakcie urzędu pracy.

Podstawą przyznania dodatku aktywizacyjnego jest dołączona do wniosku umowa o pracę. We wnioskach o wypłatę dodatku aktywizacyjnego osoby bezrobotne zostały zobowiązane przez Starostę Świebodzińskiego do powiadomienia w ciągu 7 dni o ustaniu zatrudnienia lub wykonywania innej pracy zarobkowej, o przerwie w świadczeniu pracy, która obejmuje dni robocze oraz o urlopie bezpłatnym. Ponadto w przypadku przedłużenia zatrudnienia zobowiązały się do dostarczania kolejnej umowy o pracę lub umowy cywilno-prawnej. W okresie objętym kontrolą urząd wydał 184 decyzje administracyjne w zakresie nabycia prawa dodatku aktywizacyjnego. Decyzje przyznające dodatek aktywizacyjny wydawane były na okres do ostatniego dnia połowy okresu przysługiwania zasiłku dla bezrobotnych, przypadającego w okresie zatrudnienia lub wykonywania innej pracy zarobkowej lub do dnia ustania zatrudnienia, a następnie w przypadku kontynuacji zatrudnienia urząd wydawał kolejną decyzję, która była kontynuacją wypłaty dodatku aktywizacyjnego.

Wszystkie skontrolowane wnioski o przyznanie dodatku aktywizacyjnego rozpatrywane były terminowo.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że Powiatowy Urząd Pracy w Świebodzinie prawidłowo przyznaje i wylicza okres przysługiwania dodatku aktywizacyjnego. Dodatek aktywizacyjny za niepełny miesiąc ustala się, dzieląc kwotę tego dodatku przez 30 i mnożąc przez liczbę dni kalendarzowych przypadających w okresie, za który świadczenie przysługuje. Dodatek aktywizacyjny wypłaca się z dołu, za okresy miesięczne, w terminach ustalonych przez powiatowy urząd pracy, nie później niż w ciągu 14 dni od dnia upływu okresu, za który świadczenie jest wypłacane.

Wszystkie poddane kontroli wypłaty dodatków aktywizacyjnych zweryfikowane na podstawie karty wypłat świadczeń wypłacane były w ustawowym terminie. W trakcie czynności kontrolnych w jednym przypadku stwierdzono, że Starosta Świebodziński przyznał dodatek aktywizacyjny osobie, która nie była uprawniona do nabycia tego dodatku. Bezrobotna podjęła bowiem zatrudnienie u pracodawcy, u którego wykonywała pracę zarobkową bezpośrednio przed zarejestrowaniem w PUP w Świebodzinie.

Dodatek aktywizacyjny nie przysługuje w przypadku:

- 1) skierowania bezrobotnego przez powiatowy urząd pracy do prac interwencyjnych, robót publicznych lub na stanowisko pracy, którego koszty wyposażenia lub doposażenia zostały zrefundowane zgodnie z art. 46 ust. 1 pkt 1;
- 2) podjęcia przez bezrobotnego z własnej inicjatywy zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej u pracodawcy, u którego był zatrudniony lub dla którego wykonywał inną pracę zarobkową bezpośrednio przed zarejestrowaniem jako bezrobotny;
- 3) podjęcia przez bezrobotnego z własnej inicjatywy zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej za granicą Rzeczypospolitej Polskiej u pracodawcy zagranicznego;
- 4) przebywania na urlopie bezpłatnym.

Zgodnie ze wskazanym powyżej art. 48 ust. 4 pkt 2 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy dodatek aktywizacyjny nie przysługuje w przypadku podjęcia przez bezrobotnego z własnej inicjatywy zatrudnienia u pracodawcy, u którego był zatrudniony bezpośrednio przed zarejestrowaniem jako bezrobotny. Z akt sprawy wynika, że osoba bezrobotna bezpośrednio po ustaniu zatrudnienia pobierała zasiłek macierzyński, a następnie tracąc status bezrobotnej podjęła zatrudnienie u tego samego pracodawcy, u którego była zatrudniona bezpośrednio przed rejestracją.

Wskazać należy, że powyższy przepis art. 48 ust. 4 pkt 2 miał na celu ograniczenie możliwości nabywania dodatku aktywizacyjnego przez osoby, które rozwiązały umowę o pracę, a następnie ponownie podjęły zatrudnienie u byłego pracodawcy. Sformułowanie użyte w przepisie, tj. „bezpośrednio przed zarejestrowaniem jako bezrobotny” należy rozumieć i czytać w sposób literalny. Bezpośrednim pracodawcą sprzed dokonania rejestracji jest zawsze ostatni pracodawca u którego bezrobotny wykonywał pracę. W sytuacji, gdy osoba zarejestruje się w urzędzie pracy po ustaniu prawa do zasiłku macierzyńskiego, a następnie podejmie pracę u pracodawcy, u którego była zatrudniona przed jego pobieraniem, dodatek aktywizacyjny nie powinien być przyznany. Były pracodawca nadal jest ostatnim pracodawcą zatrudniającym bezrobotnego bezpośrednio przed dokonaną rejestracją.

Ponadto kontroli poddano zwrot dodatku aktywizacyjnego, który nastąpił w 2023r. Dodatek aktywizacyjny był wypłacany za okres od 24.03.2023r. do 31.07.2023r. osobie która zmarła w dniu 24.04.2023r. Pismem z dnia 04.03.2024r. Starosta Świebodziński zwrócił się do spadkobiercy ustalonego aktem poświadczenia dziedziczenia o uregulowanie długu spadkowego w kwocie 2 296,20 zł za okres od 24.04.2023r. do 31.07.2023r. W uzasadnieniu pisma wskazano, że dodatek aktywizacyjny wypłacany był, gdyż urząd nie posiadał wiedzy o zgonie swojego klienta. Zgodnie z art. 9 ust. 1. pkt 14 lit. c ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy „do zadań samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy należy wydawanie decyzji o obowiązku zwrotu nienależnie pobranego zasiłku, stypendium, innych nienależnie pobranych świadczeń lub kosztów szkolenia i przygotowania zawodowego dorosłych finansowanych z Funduszu Pracy”. Powyższy zapis wskazuje, że w omawianej sprawie zwrot nienależnie pobranego dodatku aktywizacyjnego powinien nastąpić na podstawie decyzji, a nie pisma. Wydane przez urząd pracy pismo nie posiada formy i elementów charakterystycznych dla decyzji administracyjnej, w tym podstawy prawnej rozstrzygnięcia. Decyzja jest takim aktem administracyjnym, w którym organ dokonuje konkretyzacji indywidualnych uprawnień lub obowiązków jednostki. Organy administracji załatwiają sprawę przez wydanie decyzji, o których mowa w art. 104 Kpa w należących do właściwości tych organów sprawach indywidualnych (art. 1 pkt 1 Kpa). Sprawy załatwia się w formie decyzji gdy przepisy prawa upoważniają organ administracji publicznej do załatwienia sprawy administracyjnej, jak to miało miejsce w kontrolowanej sprawie.

Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień.

W kontrolowanej dokumentacji zespół kontrolny stwierdził następujące nieprawidłowości:

1. Przyznanie dodatku aktywizacyjnego osobie, która nie spełniała warunków ustawowych do jego przyznania.
2. Żądanie zwrotu nienależnie pobranego dodatku aktywizacyjnego pismem zamiast decyzją administracyjną.

Stwierdzone nieprawidłowości miały charakter merytoryczny i naruszały procedury postępowania administracyjnego. Wobec powyższego działalność Powiatowego Urzędu Pracy w Świebodzinie w zakresie objętym niniejszą kontrolą ocenia się pozytywnie z nieprawidłowościami.

Zalecenia, pouczenia, uwagi i wnioski.

Biorąc pod uwagę stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości przekazuję następujące zalecenia w zakresie kontrolowanej działalności:

1. Przyznawanie dodatków aktywizacyjnych osobom spełniającym warunki ustawowe do ich przyznania.
2. Żądanie zwrotu nienależnie pobranego dodatku aktywizacyjnego w formie decyzji administracyjnej na podstawie obowiązujących przepisów prawa.

Jednocześnie informuję, że na podstawie art. 113 ust. 2 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy jednostka kontrolowana może w terminie 14 dni od dnia otrzymania zaleceń, uwag i wniosków, zgłosić do nich zastrzeżenia.

Ponadto jednostka kontrolowana w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków.

Zgodnie z art. 113 ust. 4 w/w ustawy – w przypadku nieuwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń, jednostka kontrolowana w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków.

Zgodnie z art. 113 ust. 5 w/w ustawy – w przypadku uwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń jednostka kontrolowana w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, z uwzględnieniem zmian wynikających z zastrzeżeń.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden egzemplarz przekazano Dyrektorowi Powiatowego Urzędu Pracy w Świebodzinie, drugi egzemplarz pozostaje w aktach Oddziału Rynku Pracy w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp.

Z up. WOJEWODY LUBUSKIEGO
Grażyna Jelska
Dyrektor
Wydziału Polityki Społecznej